

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 11, 2024

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:494](#) 26-03-2024

Heeft de rechtbank voldoende gemotiveerd geoordeeld dat niet buiten redelijke twijfel staat dat de klager als eigenaar van de in beslag genomen camper moet worden aangemerkt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:467](#) 26-03-2024

Bieden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in ander bewijs? En had het hof het vrijspraakverweer van de raadsman moeten opvatten als een expliciet onderbouwd standpunt over de onbetrouwbaarheid van de aangevers verklaringen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:466](#) 26-03-2024

Dient het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij en de op grond van de schadevergoedingsmaatregel opgelegde betalingsverplichting vermeerderd worden met de wettelijke rente vanaf de begindatum van de bewezen verklaarde periode?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:493](#) 26-03-2024

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:468](#) 26-03-2024

EAB: openbaar ministerie ontvankelijk in vervolging?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:439](#) 26-03-2024

Bewijsvoering medeplegen poging doodslag: opzet?

RECHTSPRAAK

Bewijsvoering medeplegen poging doodslag: opzet?

Bewijsvoering medeplegen poging doodslag: opzet?

Wenk

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie onder meer medeplegen poging doodslag is bewezen verklaard, dat de bewezenverklaring van het ten laste gelegde medeplegen van poging tot doodslag niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid. Het middel klaagt in het bijzonder over het oordeel van het hof dat de verdachte opzet had op de dood van het slachtoffer.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring onder meer overwogen dat het op basis van de bewijsmiddelen vaststelt dat in de nacht van 9 op 10 juli 2003 twee mannen met tape de polsen en enkels van het slachtoffer, een destijds 79-jarige man, aan elkaar hebben gebonden en de enkels tevens aan een bedspijl vastgebonden, waarna zij hem met hun vuisten op zijn hoofd hebben geslagen en één van hen hem meerdere malen met een mes in zijn hoofd, hals en handen heeft gestoken. Vervolgens hebben zij het slachtoffer vastgebonden achtergelaten. Het soort letsel dat hij door de messteken heeft opgelopen, kan volgens de forensisch arts tot de dood leiden.

De raadsman heeft zich op het standpunt gesteld dat verdachte dient te worden vrijgesproken van het ten laste gelegde, omdat niet is gebleken dat beide daders het voor medeplegen van poging tot doodslag vereiste opzet op de dood van het slachtoffer hebben gehad. Verdachte heeft niet verklaard over het incident en de rol die hij daarbij heeft vervuld, zodat het hof voor de beoordeling van het verweer zal uitgaan van hetgeen het hof op basis van het dossier heeft kunnen vaststellen. Het hof heeft vastgesteld dat beide daders een 79-jarige man, terwijl hij was vastgetapet, met hun vuisten op het hoofd hebben geslagen, waarna één van de daders het slachtoffer meerdere keren met een mes in hoofd, hals en handen heeft gestoken. Het dossier bevat geen aanwijzingen dat de andere dader zich van dit steken heeft gedistantieerd. Het meermalen steken met een mes in hoofd, hals en handen brengt de aanmerkelijke kans met zich op dodelijk letsel. Nu het steken met het mes door één dader volgde op het gezamenlijk uitoefenen van geweld op het hoofd van het kwetsbare en weerloze slachtoffer, terwijl de

andere dader zich niet van het steken distantieerde, is het hof van oordeel dat beide daders de aanmerkelijke kans op dodelijk letsel bewust moeten hebben aanvaard, zodat zij ook allebei voorwaardelijk opzet op de dood van het slachtoffer hebben gehad. Gezien het voorgaande en bij het ontbreken van een verklaring van verdachte of de medeverdachte die een aanknopingspunt biedt voor een andere uitleg van het handelen van de overvallers, is het hof van oordeel dat verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan het medeplegen van poging tot doodslag.

De Hoge Raad overweegt dat voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake geweest is van nauwe en bewuste samenwerking door de verdachte met een ander of anderen. Die kwalificatie is alleen gerechtvaardigd als de bewezen verklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. De vraag of aan deze vereisten is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. Daarbij kan van belang zijn in hoeverre de concrete omstandigheden van het geval door de rechter kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. ECLI:NL:HR:2014:3474).

De Hoge Raad overweegt dat het hof onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte en de medeverdachte in de nacht van 9 op 10 juli 2003 het 79-jarige, in zijn woning slapende slachtoffer aan zijn polsen en enkels hebben vastgebonden. Het slachtoffer werd daarop wakker en zag dat de verdachte en de medeverdachte elk aan een zijde van zijn bed stonden, waarbij één van hen een mes in zijn hand had. Zowel de verdachte als de medeverdachte heeft het slachtoffer vervolgens op het hoofd geslagen, waarna één van hen het slachtoffer ook meermalen met het mes in zijn hoofd, hals en handen heeft gestoken. Daarna hebben de verdachte en de medeverdachte het slachtoffer vastgebonden achtergelaten.

De Hoge Raad oordeelt dat het op deze vaststellingen berustende oordeel van het hof dat de verdachte bewust de aanmerkelijke kans op dodelijk letsel heeft aanvaard, zodat hij voorwaardelijk opzet op de dood van het slachtoffer heeft gehad, toereikend gemotiveerd is. De Hoge Raad neemt daarbij in aanmerking dat uit de vaststellingen van het hof voortvloeit dat de verdachte heeft deelgenomen aan het tegen het slachtoffer uitgeoefende geweld en dat het mes voorafgaand aan het toebrengen van de messteken ook zichtbaar moet zijn geweest voor de aanwezige (mede)verdachte die niet zelf de messteken heeft toegebracht. In dit verband is verder van belang dat het hof – niet onbegrijpelijk – in zijn oordeel heeft betrokken

dat niet is gebleken dat de (mede)verdachte zich heeft teruggetrokken op het moment dat de messteken werden toegebracht, en dat de verdachte en de medeverdachte geen verklaringen hebben afgelegd die een aanknopingspunt bieden voor een andere uitleg van de door het hof vastgestelde gezamenlijke gedragingen van de verdachte en de medeverdachte.

J.H.J. Verbaan, maart 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:439

Zaaknummer: 22/01112

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en C.N. Dalebout

Advocaten: I.T.H.L. van de Bergh

Wetsartikelen: 287 Sr en 282 Sr

RECHTSPRAAK

EAB: openbaar ministerie ontvankelijk in vervolging?

EAB: openbaar ministerie ontvankelijk in vervolging?

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie onder meer wederrechtelijke vrijheidsberoving is bewezen verklaard, over de verwerping van het verweer dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte.

Het hof heeft ten aanzien van genoemde klacht overwogen dat de raadsman van verdachte heeft bepleit dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging ter zake van de wederrechtelijke vrijheidsberoving. Hij heeft hiertoe aangevoerd dat de overlevering van verdachte volgens een Europees Arrestatiebevel (EAB) is verzocht wegens poging doodslag, dan wel poging tot diefstal met geweld en dat de Britse justitiële autoriteiten de overlevering dus ook alleen voor deze feiten toelaatbaar hebben verklaard. De vervolging van verdachte in Nederland voor wederrechtelijke vrijheidsberoving is volgens de raadsman in strijd met het in artikel 27 en 28 Kaderbesluit (2002/584/JBZ) liggende specialiteitsbeginsel.

Uit het EAB blijkt dat de Nederlandse autoriteiten aan het Verenigd Koninkrijk om overlevering hebben gevraagd voor de vervolging van verdachte voor betrokkenheid bij een in de nacht van 9 op 10 juli 2003 gepleegde woningoverval. Het EAB vermeldt dat de feiten strafbaar zijn gesteld in artikel 45, 287 en 312 Sr. De overlevering is dus niet expliciet ook verzocht voor vervolging van verdachte voor wederrechtelijke vrijheidsberoving (art. 282 Sr). De feitelijke gedragingen die aan het EAB ten grondslag zijn gelegd houden echter ook de wederrechtelijke vrijheidsberoving in: in de omschrijving van de strafbare feiten is immers opgenomen dat het 79-jarige slachtoffer op zijn bed werd vastgebonden, zoals is ten laste gelegd. Wederrechtelijke vrijheidsberoving is opgenomen in lijst I van strafbare feiten die tot overlevering kunnen leiden zonder toetsing van de dubbele strafbaarheid, als bedoeld in artikel 2 lid 2 Kaderbesluit en artikel 7 lid 1 aanhef en onder a sub 1 Overleveringswet. Het oordeel van de Britse rechter zal dus niet anders hebben geluid als de overlevering van verdachte ook op verdenking van wederrechtelijke vrijheidsberoving was gevraagd. Gelet hierop, is het hof van oordeel dat het openbaar ministerie ontvankelijk is in de vervolging ter

zake van de wederrechtelijke vrijheidsberoving.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 27 lid 2 Kaderbesluit 2002/584/JBZ (*PbEG* 2002, L 190/1) en artikel 48 Overleveringswet van belang zijn, haalt genoemde bepalingen aan en overweegt dat de Overleveringswet strekt ter implementatie van het Kaderbesluit en zo veel mogelijk moet worden uitgelegd in het licht van de bewoordingen en het doel van dat Kaderbesluit (vgl. ECLI:EU:C:2005:386 (*Pupino*)). De Hoge Raad haalt vervolgens ECLI:EU:C:2008:669 (*Leymann en Pustovarov*), par. 41, 43, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 en 59 over de uitleg van artikel 27 lid 2 Kaderbesluit aan en overweegt dat op grond van artikel 48 Overleveringswet jo. artikel 27 lid 2 Kaderbesluit een aan Nederland overgeleverd persoon niet kan worden vervolgd, berecht of anderszins van zijn vrijheid beroofd wegens een of meer andere vóór de overlevering begane feiten dan de feiten die de reden tot de overlevering zijn geweest, tenzij een van de in artikel 27 lid 1 en 3 Kaderbesluit bedoelde gevallen zich voordoet.

Als het verweer wordt gevoerd dat de verdachte wordt vervolgd voor een of meer ‘andere feiten’ zoals hiervoor bedoeld, moet de rechter vaststellen voor welk feit of welke feiten het EAB door Nederland als uitvaardigende lidstaat is gegeven, en daarnaast of de uitvoerende rechterlijke autoriteit aan dat EAB uitvoering heeft gegeven. Als bij de stukken het EAB of de beslissing van de uitvoerende rechterlijke autoriteit ontbreekt, beveelt de rechter de voeging daarvan. Vervolgens onderzoekt de rechter of de verdachte wordt vervolgd voor een ander feit dan het feit dat of de feiten die reden voor de overlevering zijn geweest.

De Hoge Raad overweegt dat uit ECLI:EU:C:2008:669 onder meer volgt dat de rechter daartoe de omschrijving van het strafbare feit in het EAB vergelijkt met de omschrijving in de tenlastelegging. Daarbij moet hij nagaan of (i) de bestanddelen van het strafbare feit waarvoor wordt vervolgd dezelfde zijn als die waarvoor de persoon is overgeleverd en of (ii) er voldoende overeenstemming bestaat tussen de omschrijving van het feit in het EAB en de omschrijving van het feit in de tenlastelegging. Wat betreft de onder (ii) genoemde voorwaarde is van belang dat verschillen in de omschrijvingen in tijd en plaats niet zonder meer betekenen dat sprake is van een ander feit, tenzij door die verschillen een wijziging in de aard van het strafbare feit optreedt of deze ertoe leiden dat een weigeringsgrond als bedoeld in artikel 3 of 4 Kaderbesluit EAB van toepassing wordt.

Als de rechter op grond van deze vergelijking tot de conclusie komt dat sprake is van een ‘ander feit’ kan hij – ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie – het onderzoek op de terechtzitting voor bepaalde of onbepaalde tijd aanhouden om het openbaar ministerie de gelegenheid te bieden een verzoek tot toestemming bij de uitvoerende rechterlijke autoriteit te doen indienen. In het geval dat – na eventuele aanhouding ter verkrijging van aanvullende toestemming – de toestemming van de uitvoerende rechterlijke autoriteit

ontbreekt voor de vervolging en de berechting van andere vóór de overlevering begane feiten dan de feiten die de reden tot de overlevering zijn geweest, verklaart de rechter het openbaar ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging. In dat geval kan de verdachte daarna opnieuw worden vervolgd voor de genoemde andere feiten als het openbaar ministerie daarvoor alsnog toestemming heeft verkregen (vgl. ECLI:NL:HR:2022:982, r.o. 2.5.6).

De Hoge Raad overweegt dat het voorgaande meebrengt dat de rechter bij zijn beslissing op een genoemd verweer zowel het EAB als de beslissing van de uitvoerende rechterlijke autoriteit moet betrekken. De Hoge Raad oordeelt dat nu uit de overwegingen van het hof niet blijkt dat het hof acht heeft geslagen op de beslissing van de Engelse rechter en deze beslissing zich ook niet bij de stukken bevindt, het oordeel van het hof dat het openbaar ministerie ontvankelijk is in de vervolging ontoereikend gemotiveerd is.

J.H.J. Verbaan, maart 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:468

Zaaknummer: 22/01278

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en C.N. Dalebout

Advocaten: R.J. Baumgardt, S. van den Akker en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 27 Kaderbesluit en 28 Overleveringswet

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte. Het voert daartoe aan dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in verband met een andere strafzaak in het buitenland was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Als de dagvaarding van een verdachte die is ingeschreven in de BRP, geldig is betekend (uitgereikt) en de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen en zijn bepaaldelijk gemachtigde raadsman ook niet, kan de rechter – behoudens duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht. De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak in verband met een andere strafzaak was gedetineerd zonder dat dit de rechter bekend was.

Aan de herkomst en betrouwbaarheid van de stukken die in cassatie zijn overgelegd, behoeft in redelijkheid niet te worden getwijfeld. Uit die stukken moet worden afgeleid dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep in verband met een andere zaak in het buitenland was gedetineerd. Gelet daarop en in aanmerking genomen dat de dagvaarding om op de terechtzitting in hoger beroep van 29 juli 2021 te verschijnen rechtsgeldig maar niet in persoon is uitgereikt en op die terechtzitting geen bepaaldelijk gemachtigde raadsman aanwezig was, is de beslissing van het hof om tegen de verdachte verstek te verlenen en het onderzoek op de terechtzitting voort te zetten, achteraf gezien onjuist. Wegens het grote belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn, moet de verdachte de mogelijkheid worden geboden om zijn zaak alsnog in

hoger beroep in zijn tegenwoordigheid te doen behandelen. Dit leidt ertoe dat de uitspraak van het hof moet worden vernietigd en dat de zaak moet worden teruggewezen opdat deze opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Het cassatiemiddel is dus terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:493

Zaaknummer: 22/00207

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en T.B. Trotman

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Dient het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij en de op grond van de schadevergoedingsmaatregel opgelegde betalingsverplichting vermeerderd worden met de wettelijke rente vanaf de begindatum van de bewezen verklaarde periode?

Dient het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij en de op grond van de schadevergoedingsmaatregel opgelegde betalingsverplichting vermeerderd worden met de wettelijke rente vanaf de begindatum van de bewezen verklaarde periode?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij [benadeelde] en de op grond van de schadevergoedingsmaatregel opgelegde betalingsverplichting moeten worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 1 maart 2016, zijnde de begindatum van de bewezen verklaarde periode.

De benadeelde partij kan betaling van de wettelijke rente vorderen over het bedrag dat zij aan schade heeft geleden. Deze schade kan onder meer bestaan uit immateriële schade, dat wil zeggen ander nadeel dat op grond van artikel 6:106 BW voor vergoeding in aanmerking komt. In beginsel is de wettelijke rente op grond van artikel 6:83 aanhef en onder b BW zonder ingebrekestelling verschuldigd vanaf het moment waarop de schade die het gevolg is van de onrechtmatige daad van de verdachte, is ingetreden. (Vgl. HR 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793, r.o. 2.4.1, 2.4.4 en 2.5.)

Het hof heeft vastgesteld dat de benadeelde partij [benadeelde] immateriële schade heeft geleden door de bewezen verklaarde gedragingen van de verdachte in de periode van 1 maart 2016 tot en met 31 augustus 2016. Het hof heeft de vordering van de benadeelde partij toegewezen en de schadevergoedingsmaatregel opgelegd tot een bedrag van € 2.500 en daarbij bepaald dat dit bedrag wordt vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 1 maart 2016.

Daarmee heeft het hof geoordeeld dat wat betreft de verschuldigdheid van de wettelijke rente de datum van 1 maart 2016, zijnde de aanvangsdatum van de bewezen verklaarde periode, moet worden aangemerkt als de datum waarop de volledige immateriële schade is ingetreden.

Mede gelet op de omstandigheid dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte in de periode van 1 maart 2016 tot en met 31 augustus 2016 ‘meermalen’ ontuchtige handelingen heeft gepleegd met [benadeelde], is niet zonder meer begrijpelijk het oordeel van het hof dat de schade die het gevolg is van die handelingen, volledig is ingetreden op 1 maart 2016, de aanvangsdatum van de bewezen verklaarde periode.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen en, nu geen omstandigheden zijn gebleken die erop duiden dat de schade anders dan geleidelijk is opgelopen gedurende de periode waarin de bewezen verklaarde gedragingen hebben plaatsgevonden, de aanvangsdatum van de wettelijke rente bepalen in het midden van die periode, dus op 1 juni 2016.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:466

Zaaknummer: 22/00231

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 6:106 BW en 6:83

RECHTSPRAAK

Bieden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in ander bewijs? En had het hof het vrijspraakverweer van de raadsman moeten opvatten als een expliciet onderbouwd standpunt over de onbetrouwbaarheid van de aangevers verklaringen?

Bieden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in ander bewijs? En had het hof het vrijspraakverweer van de raadsman moeten opvatten als een expliciet onderbouwd standpunt over de onbetrouwbaarheid van de aangevers verklaringen?

Beoordeling eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 342 lid 2 Sv de bewezenverklaring uitsluitend heeft doen steunen op de verklaringen van één getuige, te weten de aangeefster.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in ECLI:NL:PHR:2024:155, onder 2.2 tot en met 2.3 en de volgende overwegingen:

‘2.4 Het hof heeft in het arrest de volgende bewijsmotivering opgenomen:

“Bewijsoverweging

De verklaring van de aangeefster vindt naar het oordeel van het hof voldoende steun in de overigens gebezigde bewijsmiddelen, zowel wat betreft de betrokkenheid van de verdachte alsook de toedracht van de gebeurtenissen. Uit de gebezigde bewijsmiddelen volgt onder meer dat de verdachte, die volgens zijn eigen verklaring tot twee weken voor het incident een affectieve relatie met het slachtoffer had, wel degelijk ter plaatse is geweest, en bij zijn aanval een snijdende beweging heeft gemaakt waarbij door de jas heen de nek alsook het oor van de aangeefster zijn geraakt, en waaruit de verwondingen zijn ontstaan zoals deze zijn weergegeven in de medische verklaringen. Mede in aanmerking genomen dat de verdachte daarbij heeft gezegd: “ik snij je keel door”, kan uit de bewijsmiddelen geen andere conclusie

volgen dan dat de verdachte handelde met het opzet om de aangeefster van het leven te beroven.

Voorts leidt het hof uit de verklaring van [betrokkene 3], die de hem bekende stem van [betrokkene 2] herkende in de stem van degene die met [slachtoffer] telefoneerde, in onderling verband en samenhang bezien met de overige bewijsmiddelen af dat [betrokkene 2] heeft gezegd dat hij verdachte de bewuste nacht naar de flat van het slachtoffer heeft gebracht en hem daar weer heeft opgepikt. De omstandigheid dat in de door de politie geraadpleegde verkeersgegevens van de in aanmerking komende telefoons voor dit telefoongesprek geen bevestiging werd gevonden doet daaraan – gegeven de omstandigheid dat niet ieder medium met behulp waarvan telefoongesprekken kunnen worden gevoerd leidt tot registratie van verkeersgegevens – niet af.”

2.5 Het juridisch kader voor het beoordelen van de vraag of is voldaan aan het bewijsminimumvoorschrift van art. 342 lid 2 Sv zal bekend zijn. Recent (HR 5 september 2023, ECLI:NL:HR:2023:1152) heeft de Hoge Raad dat kader nog herhaald:

“2.3 Volgens artikel 342 lid 2 Sv kan het bewijs dat de verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling heeft betrekking op de tenlastelegging in haar geheel en niet op een onderdeel daarvan. Zij beoogt de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing te waarborgen, in die zin dat artikel 342 lid 2 Sv de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen als de door één getuige naar voren gebrachte feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vereist een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daarover slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid geven door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de beoordeling in cassatie of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd. (Vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452.)”

2.6 In de onderhavige zaak vinden de verklaringen van het slachtoffer (bewijsmiddelen 1, 2 en – via de meldkamer – bewijsmiddel 13) steun in de verklaring van de opsporingsambtenaar die haar ter plaatse bebloed heeft aangetroffen (bewijsmiddel 3) en de verklaring van [betrokkene 1] (bewijsmiddel 4), wiens lezing van het telefoongesprek dat het slachtoffer voerde toen zij werd aangevallen grotendeels overeenstemt met de verklaring van het slachtoffer. Daarnaast passen de verklaringen van de verdachte dat hij zelf geen auto heeft (bewijsmiddel 6) en “gebracht en gehaald wordt” (bewijsmiddel 5) en de verklaring van

[betrokkene 2] over dat hij een grijze BMW heeft (bewijsmiddel 7) bij de verklaring van het slachtoffer dat de verdachte na de aanval in een grote grijze auto stapte (bewijsmiddel 1). De verklaring van [betrokkene 3] (in overgebrachte vorm in bewijsmiddel 8, bij de rechter-commissaris in bewijsmiddel 9) over het telefoongesprek dat hij heeft meegeluisterd tussen het slachtoffer en [betrokkene 2] op 17 april (ik neem aan: 2017, MvW), waarin laatstgenoemde zou hebben verteld dat hij een andere man op enig moment ergens heeft afgezet en dat die andere man bij terugkomst zei dat hij had gevochten met het slachtoffer en een mes had gebruikt, geeft – gezien in samenhang met de verklaringen over de auto van deze [betrokkene 2] – ook steun aan de verklaringen van het slachtoffer. De bewijsmiddelen 10 en 11, ten slotte, geven steun aan deze verklaringen voor wat betreft het door het slachtoffer opgelopen letsel.

2.7 Gelet op deze bewijsconstructie is schending van het bewijsminimumvoorschrift in deze zaak niet aan de orde. Voor zover het middel berust op de stelling dat het bewijsminimumvoorschrift verlangt dat er een tweede bewijsmiddel moet zijn waaruit het handelen van de verdachte direct blijkt (randnummer 5 en 8 van de schriftuur), gaat het uit van een eis die het recht niet stelt. Voor zover de toelichting op het middel nog een afzonderlijke klacht bevat over de begrijpelijkheid van bewijsmiddel 8 (randnummer 6 en 7 van de schriftuur), en dan in het bijzonder over de zin “[d]esgevraagd hoorde ik [betrokkene 3] zeggen dat de naam van de andere man [verdachte] is”, merk ik op dat de betekenis van deze zin mij ook niet zonder meer duidelijk is. Tot een slagende klacht leidt dit evenwel niet, nu over de betekenis van deze zin bij het hof voor zover ik kan zien – en dit wordt in cassatie ook niet aangevoerd – geen verweer is gevoerd en de bewijsconstructie ook met weglating van deze zin zonder meer toereikend is.

2.8 Het middel faalt.’

Beoordeling tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over de onbetrouwbaarheid van de verklaringen van de aangeefster.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in ECLI:NL:PHR:2024:155 en volgen uit de volgende overwegingen:

‘3.2 In de toelichting op het middel worden vier pagina’s van het in het proces-verbaal van de zitting in hoger beroep weergegeven pleidooi van de raadsman geciteerd. Hierover wordt vervolgens door de stellers van het middel opgemerkt dat – ik citeer de cassatieschriftuur –

hierin “het standpunt van de verdediging [weliswaar] niet in meest gestructureerde vorm naar voren gebracht [is]”, maar dat dit betoog niettemin “bezwaarlijk anders [kan] worden verstaan dan als een standpunt dat betrekking heeft op de bewijsvraag van art. 350 Sv omtrent de tenlastegelegde poging tot doodslag”. In de toelichting wordt dus niet meer uitgegaan van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat is toegespitst op de betrouwbaarheid van de verklaringen van het slachtoffer, maar als een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat betrekking heeft op de bewijsvraag in haar geheel.

3.3 Om de responsieplicht bedoeld in de tweede volzin van art. 359 lid 2 Sv te activeren worden zoals bekend zekere eisen gesteld aan zogenoemde uitdrukkelijk onderbouwde standpunten. Het is vervolgens in de eerste plaats aan de feitenrechter om te beoordelen of sprake is van zo’n uitdrukkelijk onderbouwd standpunt, welk feitelijk oordeel in cassatie slechts op begrijpelijkheid kan worden getoetst.

3.4 Het middel kan niet slagen. In de onderhavige zaak heeft het hof het betoog van de raadsman van de verdachte klaarblijkelijk niet als een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt aangemerkt. Dit is niet onbegrijpelijk, gelet op de inhoud van dit betoog (waarvoor zij verwezen naar pagina 8-13 van het proces-verbaal van de zitting in hoger beroep). Daarbij teken ik nog aan dat in de cassatieschriftuur niet alleen wordt vastgesteld dat het ter zitting in hoger beroep ingenomen standpunt van de verdediging niet uitblinkt in structuur en op twee gedachten wordt gehinkt voor wat betreft de vraag waar het standpunt betrekking op heeft, maar tevens niet nader wordt aangegeven aan welke onderdelen van dit betoog het hof onvoldoende gemotiveerd voorbij zou zijn gegaan. Van het “met voldoende precisie” aangeven waar het in de motivering van het hof aan schort, is dan ook geen sprake.’

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:467

Zaaknummer: 22/00281

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en C.N. Dalebout

Advocaten: J.C. Reisinger en M.N. Greeven

Wetsartikelen: 342 Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank voldoende gemotiveerd geoordeeld dat niet buiten redelijke twijfel staat dat de klager als eigenaar van de in beslag genomen camper moet worden aangemerkt?

Heeft de rechtbank voldoende gemotiveerd geoordeeld dat niet buiten redelijke twijfel staat dat de klager als eigenaar van de in beslag genomen camper moet worden aangemerkt?

Het cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank onvoldoende gemotiveerd heeft geoordeeld dat niet buiten redelijke twijfel staat dat de klager als eigenaar van de in beslag genomen camper moet worden aangemerkt.

Bij de beoordeling van het cassatiemiddel moet worden vooropgesteld dat de rechter in een geval waarin op grond van artikel 94a Sv beslag is gelegd en een derde in een beklagprocedure op de voet van artikel 552a Sv om teruggave verzoekt, als maatstaf moet aanleggen of buiten redelijke twijfel staat dat die derde als eigenaar van dat in beslag genomen voorwerp moet worden aangemerkt. De rechter moet daarvan in zijn beslissing blijk geven. Als die derde als eigenaar wordt aangemerkt zal de rechter ook moeten onderzoeken, en daarvan blijk moeten geven, of zich de situatie van artikel 94a lid 4 of 5 Sv voordoet. (Vgl. HR 20 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2144.)

Als een eerder ingediend klaagschrift niet heeft geleid tot opheffing van het beslag en dat beslag nog niet anderszins is geëindigd, is het in beginsel mogelijk om opnieuw een klaagschrift in te dienen dat strekt tot beëindiging van het op de voet van artikel 94 Sv dan wel artikel 94a Sv gelegde beslag. De aanleiding daarvoor kan zijn gelegen in het tijdsverloop sinds de inbeslagneming en de beslissing op het eerdere klaagschrift en/of in een wijziging van de voor de beoordeling van het beklag relevante omstandigheden. Door het wederom indienen van een klaagschrift kan dan het beklag opnieuw worden beoordeeld op grond van de informatie die op dat moment voorhanden is over de strafzaak of ontnemingszaak, waarbij de beklagrechter mede acht kan slaan op het tijdsverloop sinds de inbeslagneming.

Voor de ontvankelijkheid van het hernieuwde beklag is allereerst vereist dat de beslissing op het eerder ingediende klaagschrift onherroepelijk is. Daarnaast geldt in het algemeen dat een hernieuwd beklag ontvankelijk is als een beroep wordt gedaan op andere feiten of omstandigheden dan die waarop het eerdere klaagschrift was gebaseerd en die van zodanige aard zijn dat zij nopen tot een nieuwe beoordeling van het verzoek tot opheffing van het beslag. Het is niet vereist dat de feiten of omstandigheden waarop in het hernieuwd beklag een beroep wordt gedaan in die zin nieuw zijn dat zij zich pas na de behandeling van het eerdere klaagschrift hebben voorgedaan of bekend zijn geworden. Een hernieuwd beklag kan echter niet in behandeling worden genomen als daarin uitsluitend een beroep wordt gedaan op feiten en/of omstandigheden waarop de klager in het eerdere klaagschrift of bij gelegenheid van de behandeling daarvan een beroep heeft gedaan. (Vgl. HR 31 januari 2023, ECLI:NL:HR:2023:81, r.o. 2.5.1 en 2.5.2.)

De rechtbank heeft vastgesteld dat de klager andere feiten en omstandigheden heeft aangedragen – die dienen ter nadere onderbouwing van zijn standpunt dat hij de eigenaar is van de in beslag genomen camper – dan waarop het eerdere klaagschrift was gebaseerd, en dat die feiten en omstandigheden nopen tot een nieuwe beoordeling van het klaagschrift. Gelet daarop kon de rechtbank bij de beoordeling van het klaagschrift niet volstaan met slechts een herhaling van de overwegingen in de beschikking waarbij het eerdere klaagschrift ongegrond is verklaard, zonder daarbij in te gaan op dat wat bij het hernieuwde beklag voor het eerst is aangevoerd. Het oordeel van de rechtbank dat niet buiten redelijke twijfel staat dat de klager als eigenaar van de in beslag genomen camper kan worden aangemerkt, is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:494

Zaaknummer: 22/04921

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 552a Sv en 94 Sv